

Nuorten osallisuus ja digiarki

Selvitys MLL:n nuorille suunnatusta
mediakasvatustoiminnasta 2024–2025

Euroopan unionin
osarahoittama

Suomen Safer
Internet -hanke

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Sisällys

Lukijalle	1
MLL:n Nuortennetti – Tietoa, tukea ja tekemistä	2
Nuortennetin kävijäkysely	9
Nuorisopaneelit.....	12
Digitutkijat – oivalluksia mediasta	13
Selviytyjät – verkkovertaisryhmät kiusaamista kokeneille	14
Nuorten digivalmiuksia vahvistettiin kouluissa.....	15
Nuorten mediakysely 2024	17
Nuoret ja nettikiusaaminen -kysely 2025	19

Raportin teksti:

Paula Aalto, kehittämispäällikkö, lasten ja nuorten osallisuus, MLL

Kaisa Önlén, digitaalisen nuorisotyön asiantuntija, MLL

Youth Voice Report 2025, Mannerheim League for Child Welfare

**European unionin
osarahoittama**

**Suomen Safer
Internet -hanke**

Opetus- ja kulttuuriministeriö

The contents of this publication are the sole responsibility of The Mannerheim League For Child Welfare and do not necessarily reflect the opinion of the European Union.

Your organization agrees that if Grant Funds are used to create intellectual property, your organization will place (a) any such code or such other inventions under the Apache 2.0 license (<https://opensource.org/licenses/Apache-2.0>), and (b) any other such intellectual property (e.g. creative works that are not code, or patentable) under the CC-BY 4.0 International license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) within three (3) months from the date of creation. Such intellectual property will be made freely available and searchable by major internet search engines.

Lukijalle

Tässä raportissa kerrotaan MLL:n vuonna 2024-2025 nuorille toteuttamasta mediakasvatuksesta, nuorten osallisuudesta sekä toiminnasta *digitaalisissa ympäristöissä*. MLL:n nuorille suunnatun mediakasvatuksen keskeisiä kanavia ovat Nuortennetti.fi ja Nuortennetin somekanavat, kouluissa ja oppilaitoksissa järjestetyt oppitunnit, työpajat sekä nuorille suunnatut mediankäytönkyselyt.

Toimikaudella 2024-2025 33 nuorta osallistui aktiivisesti Nuortennetin tekemiseen kanssamme. Vapaaehtoiset nuoret ideoivat, suunnittelivat ja toteuttivat Nuortennetti.fi -sivustolle ja sen sosiaalisen median kanaviin lähes 300 mediatuotosta, antoivat keskustelupalstalla vertaistukea ja moderoivat palstoille lähetettäviä viestejä. Nuoret olivat mukana kansallisessa ja kansainvälisessä nuorisopaneelissa sekä matkustivat kanssamme Brysseliin EU:n Safer Internet Forum- tapahtumaan. Kohtasimme mediakasvatusaiheisilla oppitunneilla huimat 80 458 lasta ja nuorta, joiden kanssa keskusteltiin mm. netissä tapahtuvasta kiusaamisesta, tasapainoisesta mediankäytöstä, pelaamisesta, digikaveritaidoista ja kunnioittavasta kohtaamisesta. Digitutkijat -hankkeessa alakoululaiset saivat itse kertoa ajatuksiaan perheiden media-arjesta.

Vapaaehtoisten nuorten tapaamisia ja koulutuksia järjestettiin yhteensä 22. Näissä tilaisuuksissa nuorilla oli mahdollisuus ideoida Nuortennetin sisältöjä, saada ohjausta mediatuotosten tekemiseen, sekä vaikeiden aiheiden käsittelyyn. Nuorilta kerättiin kaikissa ohjatuissa tapaamisissa palautetta sekä toiminnan kehittämiseen että erilaisten näkökulmien esiin nostamiseen nuortennetti.fi -sivustolla ja sen sosiaalisen median kanavissa. Nuoret pääsivät puhumaan itselleen tärkeistä asioista vaikuttaen MLL:n sisällä sekä myös laajemmin valtakunnallisesti.

Toimikauden aikana Nuortennetti.fi -sivustolla vieraili n. 430 000 aktiivista käyttäjää, sivustolla käytiin n. 650 000 kertaa ja sivunkatseluita oli n. 1,7 miljoonaa. Nuortennetin turvallisella, moderoidulla ja anonyymillä keskustelupalstalla julkaistiin 12 244 nuorten kirjoittamaa viestiä. Vertaistuellisissa keskusteluissa nuoria kiinnosti erityisesti seksuaalisuuden monet muodot, arjessa pärjäämisen haasteet ja kaverisuhteet. Nuoret lähettivät Nuortennetti.fi -sivustolle julkaistavaksi 80 erilaista itse tekemäänsä sisältöä.

Nuortennetti-sivuston lisäksi nuoria kohdattiin sosiaalisen median kautta Nuortennetin Instagram- ja TikTok- kanavalla. Nuortennetin videot ja kampanjat saivat sosiaalisessa mediassa yli 3,8 miljoonaa näyttöä. Instagramissa Nuortennetin profiilia katseltiin lähes 400 000 kertaa. Instagramiin tuotettiin lähes 700 julkaisua, joista 206 oli nuorten itsensä tekemiä. Nuoria kiinnosti erityisesti vertaistuelliset sisällöt sekä hyvinvointiin liittyvät julkaisut.

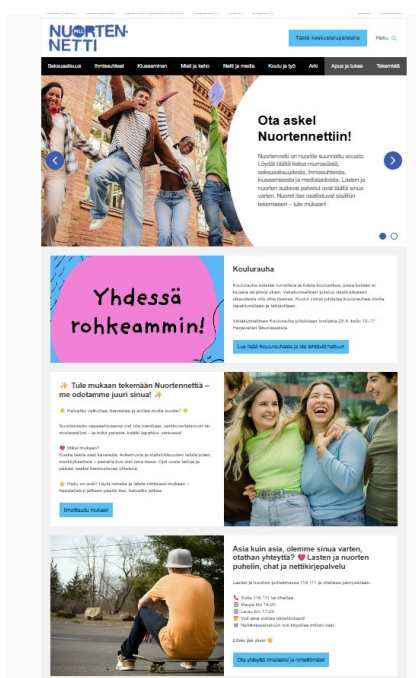
Lämmin kiitos kaikille toiminnassamme mukana olleille nuorille sekä yhteistyökumppaneillemme toimintakaudesta 2024-2025!

MLL:n Nuortennetti – Tietoa, tukea ja tekemistä

Nuortennetti.fi ja sen sosiaalisen median kanavat tarjoavat nuorille tietoa, vertaistukea ja aikuisen läsnäoloa. Nuortennetistä löytyy tekemistä sekä se toimii julkaisukanavana nuorten omille mediatuotoksille. Nuortennetin toiminnassa keskeistä on nuorten osallisuus – oikeus ilmaista mielipiteensä, tulla kuulluksi ja saada arvostusta. Nuorilla on mahdollisuus kuulua yhteisöön, vaikuttaa sen toimintaan ja kantaa vastuuta päätöksistään. Osallisuus merkitsee myös yhdenvertaisten oikeuksien toteutumista ja oikeutta luotettavaan tietoon, ja palvelua kehitetään näitä periaatteita noudattaen.

MLL:n Nuortennetti tarjoaa nuorelle:

- Anonyymin, avoimen ja moderoidun vertaistuellisen keskustelupalstan.
- Noin 700 tietosivua nuoruuteen liittyvistä aiheista – kuten seksuaalisuudesta, ihmissuhteista, mielenterveydestä ja mediasta.
- Mahdollisuuden tehdä merkityksellistä vapaaehtoistyötä erilaisissa rooleissa eri ikäisenä omien voimavarojen mukaan.
- Mahdollisuuden vaikuttaa ja tehdä nuorten asioita näkyväksi. Kuka vain nuori voi lähettää meille mielipidekirjoituksen tai muu sisällön julkaistavaksi.
- Lasten ja nuorten puhelimen, chatin ja ohjauksen nettikirjepalveluun sekä Nuorten tukilinjan.

MLL:n Nuortennetin ja sen somekanavien toiminta on ehkäisevää digitaalista nuorisotyötä, jolla tavoitetaan laajasti Suomessa asuvia lapsia, nuoria ja nuoria aikuisia heidän omissa yhteisöissään verkossa, koulussa ja oppilaitoksissa. Nuortennetti tarjoaa osallisuuden ja osallistumisen mahdollisuuksia huomioiden jokaisen yksilölliset voimavarat ja iän.

Nuortennetin toimintaa ohjaa nuorisolaki ja YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Nuortennetin vapaaehtoisuus mahdollistaa harrastamisen digitaalisessa ympäristössä mistä päin maailmaa tahansa. Nuortennetti on turvallinen ja yhdenvertainen yhteisö, jota rakentavat nuoret ja työntekijät yhdessä. Nuortennetin kehittämistyön keskiössä ovat nuorten kokemukset, yhdenvertainen ja turvallinen käyttäjäkokemus sekä nuorten digitaalisen osallisuuden vahvistaminen. Erityistä huomiota kiinnitetään nuoria kiinnostavaan ajankohtaiseen sisältöön ja saavutettavuuteen.

Kuva1. Nuortennetti.fi -verkkosivun etusivu 2025.

Vuonna 2024-2025 Nuortennetti.fi-sivuston suosituimpia sivukokonaisuuksia olivat nuorten käytön perusteella seksuaalisuus, mieli ja keho sekä apua ja tukea- kokonaisuus. Toimikaudella nostettiin vahvasti esiin median ja seksuaalisuuden yhtymäkohtia nuorten hyvinvoinnin vahvistamisen näkökulmasta sekä sosiaalisen median vaikutuksia

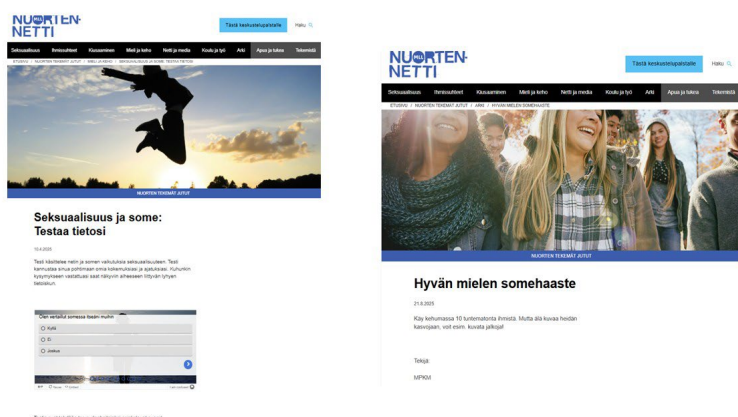
ulkonäköpaineisiin ja haitallisia ja vaarallisia somehaasteita.

Nuortennetin Netti ja media -sisältöjä katsottiin hankekauden aikana 76 872 kertaa. Uutena kokonaisuutena julkaistiin *Somen ulkonäköpaineet*, joka tukee nuoria ymmärtämään median vaikutuksia ja vahvistamaan kehopositiivisuutta. Teeman yhteydessä toteutettiin gallup ja keskustelu, joissa nuoret jakoivat omia kokemuksiaan: 39 % kertoi kokevansa usein negatiivisia tunteita somen kuvaston vuoksi. Keskusteluissa nousi esiin somen teennäisyys ja sen vaikutus kehotytyväisyyteen, mutta myös se, että ulkonäköpaineita syntyy koulussa ja muissa arjen ympäristöissä.

Kuva 2. Nuortennetti.fi -verkkosivun gallup ja siihen liittyvä keskustelupalstan keskustelu 2025.

Seksuaalisuus ja media -sivukokonaisuudessa nuoret loivat *Some ja seksuaalisuus* -testin, joka rohkaisee pohtimaan omia kokemuksia sosiaalisessa mediassa. Testin kysymyksiin liitettiin nuorille suunnattuja tietoiskuja, jotka tarjosivat taustatietoa aiheesta. Lisäksi nuoret saivat ehdottaa omia ideoitaan hyvän mielen somehaasteiksi. Nuortennetin kautta he voivat myös ilmoittaa uusista sometrendeistä, erityisesti sellaisista somehaasteista, joista on syytä olla huolissaan ja joista tulisi tiedottaa muille nuorille.

Kuva 3. Nuorten tuottamia sisältöjä Nuortennetti.fi -verkkosivulla.

Nuortennetin sosiaalisen median kanavissa jaetuimpia sisältöjä olivat arjen hallintaan, tasa-arvoon ja koulun käyntiin liittyvät nuorten tuottamat sisällöt. Vertaistuellinen keskustelu nosti esiin kysymyksiä seksuaalisuuden kehitymisestä, kaverisuhteista ja omasta jaksamisesta. Uusina palstoina avattiin Nuortennetin kehittämisideat ja syvälliset aiheet –palstat. Viestiketjut Ystäväkirja ja Kerro itsestäsi 10 asialla saivat myös paljon viestejä nuorilta. Netti ja media -teeman luetuimmat sivut liittyivät digihyvinvointiin ja netissä tapahtuvaan seksuaaliseen häirintään.

Nuortennetin vapaaehtoistoiminta

Nuortennetin vapaaehtoiset ovat 13–29-vuotiaita nuoria, jotka tekevät Nuortennettiä yhdessä MLL:n työntekijöiden kanssa digitaalisessa toimintaympäristössä. Toimintaan voi hakea ympäri vuoden, asuinpaikasta, taustasta tai aiemmasta osaamisesta riippumatta. Vapaaehtoiset saavat perehdytyksen toimintaan ja heitä tuetaan koko vapaaehtoisuuden ajan. Kolmessa vapaaehtoisryhmässä on mukana eri-ikäisiä nuoria, jotka haluavat osaltaan luoda kaikille nuorille turvallisemman digitaalisen tilan.

- Vertaistuellisen keskustelupalstan moderaattorit
- Keskustelupalstan verkkovertaisuusnuoret, eli Verkk@rit
- Nuortennetin toimittajat

Toimittajat toimivat sisällöntuottajina ja tekevät juttuja eri aiheista Nuortennetin verkkosivuille ja sosiaalisen median kanaviin. Toimittajaksi voi ryhtyä 13-vuotta täyttänyt nuori. Verkkovertaisuusnuoreksi voi ryhtyä 16-vuotta täyttänyt. Verkkovertaisuusnuoret toimivat myös vertaistuellisella keskustelupalstalla ja varmistavat, että mahdollisimman moni viestin kirjoittaja saa ajatuksiinsa vertaistukea ja kokemuksen nähdyn tuloksesta. Moderaattorina toimivat nuoret lukevat jokaisen keskustelupalstalle lähetetyn viestin ja moderoivat tarpeen mukaan viestit ennen julkaisua oikealla keskustelupalstalla.

Toimikauden aikana nuorten kanssa järjestettiin yhteensä 18 kuukausitapaamista ja yksilökeskusteluja viikottain Discord-palvelimella. Vapaaehtoiset tuottivat yli 200 erilaista sisältöä Nuortennetin sosiaalisen median kanaviin ja verkkosivuille ja viettivät vapaaehtoistoiminnan parissa yli 800 tuntia. Nuoria oli toiminnassa mukana yhteensä 33.

Digitaalisia taitoja opetellaan yhdessä

Nuortennetin vapaaehtoisilta kerättiin kokemuksia ja ajatuksia heille suunnatulla kyselyllä. Tulosten perusteella vapaaehtoiset kokevat muodostavansa tiiviin yhteisön, jossa jokainen saa olla oma itsensä. Parhaaksi toiminnassa koettiin omien tekstien kirjoittaminen, avun saamisen helppous ja kivan harrastuksen löytäminen.

Nuortennetin vapaaehtoisuus tarjosi nuorille mahdollisuuden harjoitella monipuolisia taitoja, kuten kirjoittamista, eettistä toimintaa, turvallisen tilan periaatteita, ajanhallintaa, rohkeutta ja sosiaalisuutta. 89 % nuorista koki tapaamisia olevan riittävästi ja 100 % sai tarpeeksi tukea ja apua. Vapaaehtoisena toimiminen kehittää nuorten mielestä nuorille hyödyllisiä taitoja, kuten ryhmässä toimimista, viestintää, median tuottamista, mediakriittisyyttä ja digiosaamista, jotka ovat tärkeitä sekä opinnoissa että työelämässä.

Vapaaehtoisille järjestettiin teemakoulutuksia esimerkiksi nettikiusaamisesta, tekoälystä ja yksinäisyyden ehkäisystä. Nuorille suunnatun ohjaustyön painopistettä kohdistettiin

toimikauden aikana erityisesti ryhmäytymistä tukevaksi ja vapaaehtoisten sisällöntuottamisen yksilöllisiä tarpeita huomioivaksi. Uusien vapaaehtoisten perehdytystä pidennettiin hieman ja materiaaleja päivitettiin selkeämmäksi.

Nuorten ääni esillä Nuortennetissä

Nuortennetissä julkaistaan nuorten tuottamaa sisältöä. Sisältöjä tuottavat Nuortennetin omat vapaaehtoiset toimittajat ja oppilaitosyhteistyössä mukana olleet nuoret. Kuka vain nuori voi halutessaan lähettää Nuortennettiin oman juttunsa julkaistavaksi. Nuoret kesätyöntekijät pääsivät myös tekemään Nuortennettiin julkaisuja. Toimikauden aikana nuorten tuottamia sisältöjä julkaistiin verkkosivulla 80 kappaletta ja sosiaalisen median kanavissa 206 julkaisua. Videot, podcastit, blogikirjoitukset, piirroskuvat ja somepostaukset esittelivät laajasti nuorten mielipiteitä, kokemuksia ja kertomuksia omasta arjesta ja heille tärkeistä aiheista. Nuorten tuotosten aiheina oli muun muassa ystävyys, tasavertaiset seksuaalioikeudet, kiusaaminen, paineista selviäminen, opiskeluvinkit ja arjen rytmin löytäminen.

Kuva 4. Nuorten tuottamia sisältöjä Nuortennetin Instagram-tilillä.

Esimerkkejä nuorten tekemistä sisällöistä

Posterit

Nuoren tekemä posterit toi esiin digitaalisten yhteisöjen hyvät ja huonot puolet. Hänen omat kokemuksensa sosiaalisen median yhteisöistä havainnollistavat konkreettisesti, mitä eroa on

turvallisella ja turvattomalla yhteisöllä.

Kuva 5. Nuorten tuottama posteri Nuortenetti.fi -sivustolla.

Videot

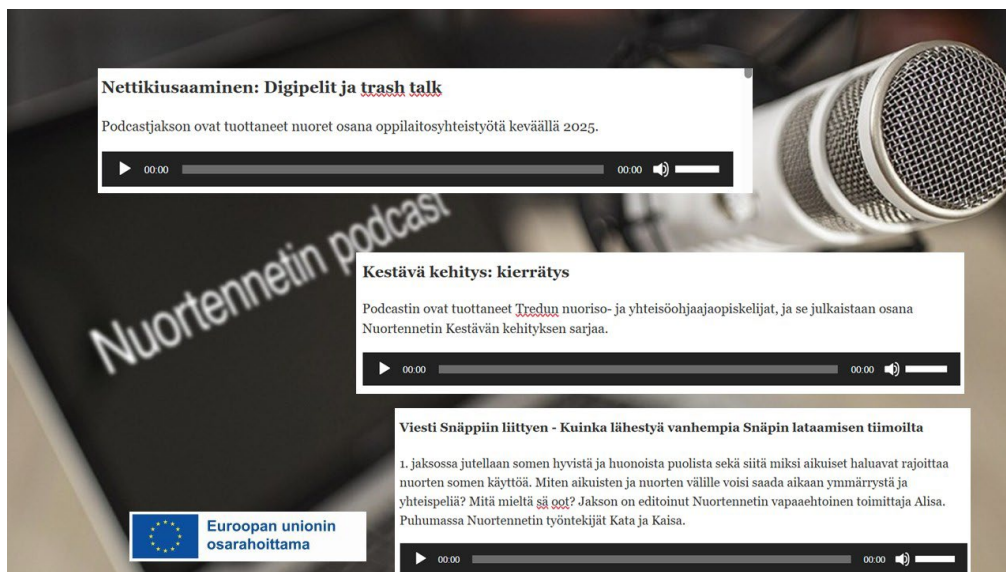
Nuorten tuottamissa videoissa käsiteltiin nettikiusaamista ja somen luomia yksinäisyyden tunteita. Videoita katseltiin toimikauden aikana yli 750 kertaa.

Kuva 6. Nuorten tuottamia videoita Nuortenettin YouTube-kanavalla.

Podcast-jaksot

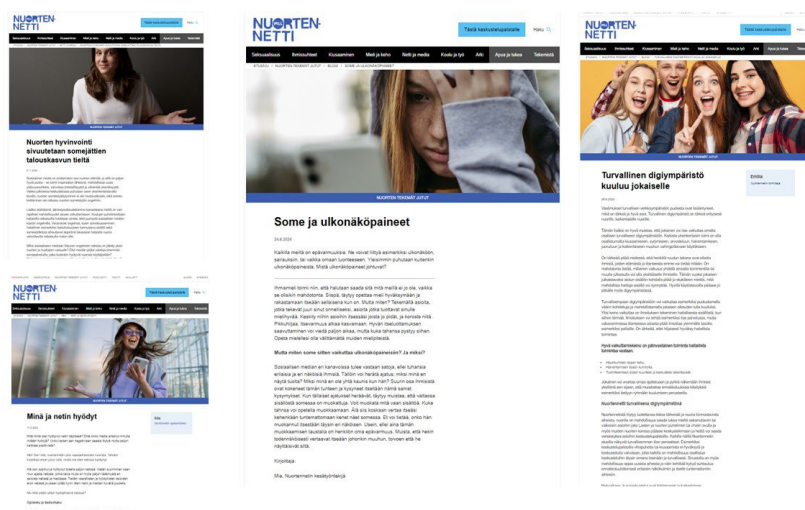
Nuoret käsitelivät omissa podcasteissaan digipelien trash talkia osana nettikiusaamista, pohtivat Snäpin lataamista ja huoltajien asenteita sekä kierrätystä kestävä kehityksen näkökulmasta.

Kuva 7. Nuorten tuottamia podcast-jaksoja.

Mielipidekirjoitukset

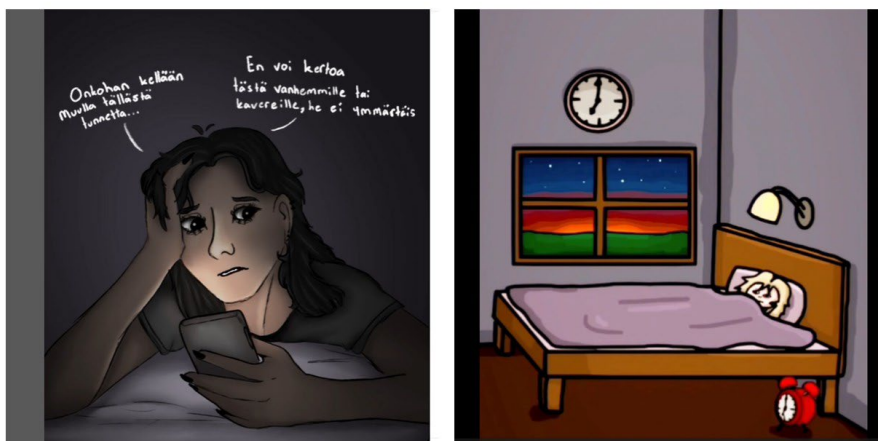
Nuoret käsittelivät vertaistuellisissa mielipidekirjoituksissaan somea ja ulkonäköpaineita, turvallista digiympäristöä, netin yksilöllisiä hyötyjä ja nostivat esiin somejättien vastuun nuorten digihyvinvoinnin edistämisessä.

Kuva 8. Nuortennetissä julkaistuja nuorten tuottamia mielipidekirjoituksia.

Animaatiot

Nuoret tuottivat animaatioita yksinäisyydestä ja siitä millaista apua Nuortennetti tarjoaa nuorille. Nuorten tekemiä vertaistuellisia julkaisua hyödynnettiin palvelun markkinoinnissa muille nuorille. Animaatioita on katsottu yli 1000 kertaa toimikauden aikana.

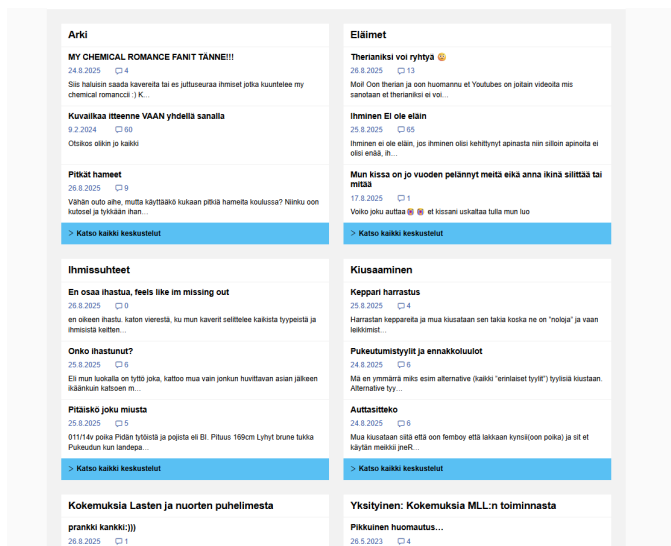

Kuva 9. Nuorten tekemiä animaatiota.

Keskustelupalsta on nuorten oma turvallinen digitaalinen tila

“Tää on sellainen paikka mulle, jossa voi OIKEASTI rauhottua, jossa ei tarvii esittää mitään, jossa voi kysyä apua mihin tahansa ongelmaan tai yrittää auttaa muita!”

- Nuortennetin keskustelupalstoille tulleita viestejä.

Kuva 10. Nuortennetin keskustelupalstat Nuorteneti.fi -verkkosivulla.

Nuoret voivat osallistua vertaistuellisen moderoidun keskustelupalstan keskusteluihin nimimerkillä kirjautumatta. Turvallisen, yhdenvertaisen ja avoimen tilan tarjoaminen nuorille edellyttää kaikille yhteisiä sääntöjä, moderointia, aikuisten läsnäoloa ja laadunvalvontaa. Toimikauden aikana vertaistullisella keskustelupalstalla julkaistiin 12 244 nuorilta tullutta viestiä.

Toimikaudella panostettiin Nuortennetin vapaaehtoisten moderaattorien tukemiseen ja ohjaamiseen panostettiin selvien moderointitilanteiden läpikäymisellä yhdessä.

Nopealla ja selkeällä moderoinnilla on suora vaikutus keskustelupalstan aktiiviseen käyttöön. Mitä nopeammin viestit julkaistaan, sitä enemmän palstalle tulee viestejä. Vuonna 2024 keskustelupalstan suuren suosion vuoksi Nuortennetin ryhmächatit lopetettiin ja

moderaattorien ohjaustyötä kehitettiin ja vahvistettiin lisäkoulutuksen avulla. Moderaattorit saivat itse ehdottaa mihin teemaan tai aiheeseen liittyvää lisäkoulutusta haluaisivat. Uskonnon ja seksuaalisuuden risteyskohdat nousivat yhdeksi suosituimmaksi koulutusteemaksi moderoinnin näkökulmasta.

Vuosien 2024-2025 aikana keskustelupalstalle tehtiin teknisiä uudistuksia viestien hakumahdollisuuksiin ja lisättiin keskustelupalstojen lukumäärää. Moderaattoreille järjestettiin hankalien moderointitapausten käsittelyyn koulutusta käyden läpi moderointiesimerkkejä. Hankalia moderointitapauksia olivat esimerkiksi mielipiteen ilmaisun vapaus suhteessa sananvapauteen ja yhdenvertaisuuteen sekä luotettavien lähteiden jakaminen nuorten välisissä keskusteluissa.

Keskustelupalstan uusia nousevia ilmiöitä olivat therian-harrastukseen liittyvät keskustelut, uskonnon ja seksuaalisuuden väliset rajapinnat sananvapauden näkökulmasta. Vakioteemoiksi asemoituneet aiheet, kuten seksuaalisuuden monimuotoisuus, oman kehon muutokset, opiskelu ja kaverisuhteet nousivat edelleen esiin tasaisesti nuorten välisissä keskusteluissa.

Nuortennetin kävijäkysely

“On kiva lukea keskusteluista ja artikkeleista, mitä mieltä muut nuoret ovat asioista ja saa samalla vähän uusia näkökulmia elämään”

Nuortennetti palvelun kokonaistoimintaa arvioidaan vuosittain avoimen palautteen ja vapaaehtoisten nuorten kokemusten ja heidän kohtaamisensa avulla kerätyn tiedon lisäksi avoimella kävijäkyselyllä.

Kävijäkyselyllä kartoitetaan käyttäjäryhmän ajatuksia Nuortennetti.fi- sivuston toimivuudesta, ajankohtaisuudesta ja kehittämistarpeista. Kävijäkysely toteutetaan vuosittain Webropol-kyselylomakkeella.

Toimikauden aikana kävijäkyselyyn vastasi yhteensä 151 nuorta. Isoin vastaajaryhmä olivat 13-15-vuotiaat.

Millaisia syitä Nuortennetin käytölle on?

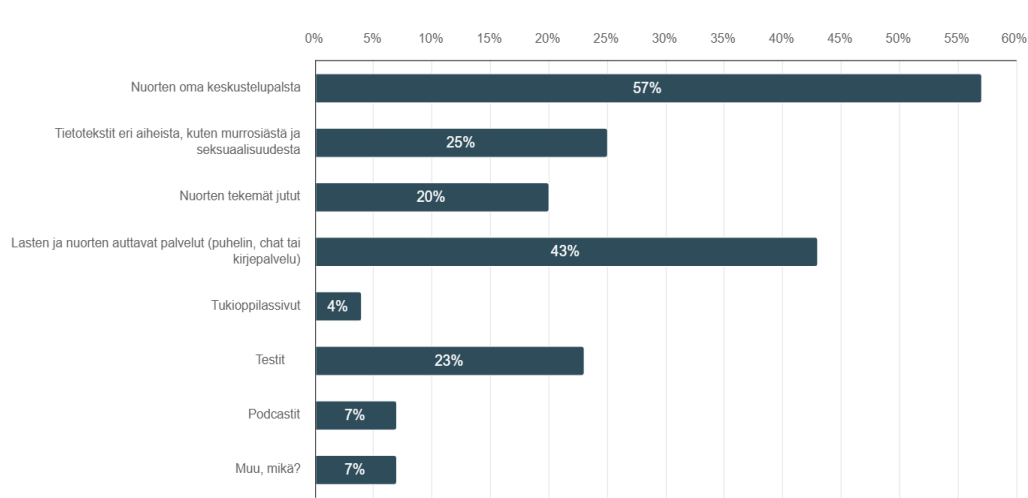
Nuortennetin käytön motiiveihin liittyi yleisimmin tiedon etsiminen, ajanvietto ja tuen hakeminen. Noin 35,5 % vastaajista halusi tutustua sivustoon, 34,6 % etsi apua tai tukea omaan tilanteeseensa ja 32,7 % oli kiinnostunut lukemaan muiden nuorten kokemuksia. Lisäksi osa vastaajista käytti sivustoa tylsyyden karkottamiseen (27,1 %), tai mahdollisuuteen jutella luotettavan aikuisen kanssa (20,6 %). Yksinäisyyden lievittämiseen haki apua 17,8 % nuorista.

Mitkä olivat nuorille tärkeimmät sisällöt?

Nuortennetti tarjoaa nuorille tietoa, tukea ja tekemistä. Kyselyn perusteella selkeä ykkönen on nuorten oma keskustelupalsta (57 %), mikä kertoo vertaistuen ja mahdollisuuden jakaa

ajatuksia muiden nuorten kanssa olevan arvokkainta. Toiseksi eniten kiinnosti lasten ja nuorten auttavat palvelut (43 %), mikä osoittaa, että nuorilla on tarve saada tukea myös aikuisilta ammattilaisilta.

Tietotekstit eri aiheista (25 %), testit (23 %) ja nuorten tekemät jutut (20 %) kiinnostivat monia, mutta eivät yhtä vahvasti. Vähäisimmälle huomiolle jäivät podcastit (7 %), ”muu”-vaihtoehto (7 %) sekä tukioppilassivut (4 %), joita piti tärkeänä vain pieni osa vastaajista. Kyselyn mukaan nuoret arvostavat eniten mahdollisuutta keskustella keskenään ja saada helposti aikuisen tukea maksuttomista palveluista. Sen sijaan yksisuuntaiset sisällöt, kuten podcastit tai tukioppilassivut, kiinnostivat nuoria huomattavasti vähemmän.

Kuva
11.

Nuortennetin käyttäjäkysely.

Miten Nuortennetti.fi - sivusto hyödyttää nuoria?

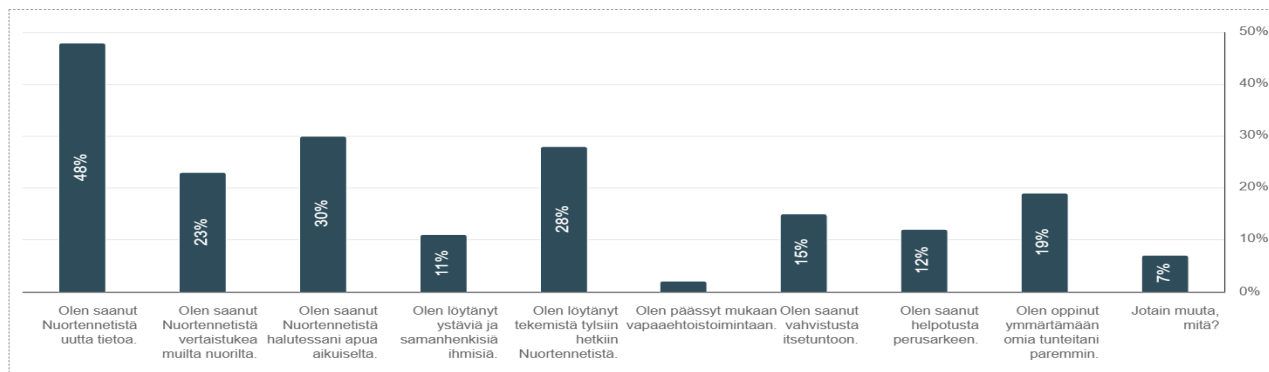
“Tietoa, miten paljon nuoret voivat vaikuttaa ja sitä että meillä on mahdollisuuksia moniin eri aiheisiin. Myös se etten ole yksin ja voin aina saada tuttavlia ja ystäviä”.

Nuortennetin suurin hyöty nuorille oli uuden tiedon saaminen (48 %). Tämän jälkeen merkittävimpiä koettuja hyötyjä oli avun saaminen aikuiselta (30 %), tekemisen löytäminen tylsiin hetkiin (28 %) sekä vertaistuki muilta nuorilta (23 %). Myös tunteiden parempi ymmärtäminen (19 %) ja itsetunnon vahvistuminen (15 %) ovat nousseet esiin. Jotkut vastaajista nostivat esiin myös ystävien löytämisen (11 %) ja helpotuksen saamisen arkeen (12 %).

Millä tavoin Nuortennetti on ollut sinulle hyödyksi tai avuksi?

Voit valita useita vaihtoehtoja sen mukaan, mikä sopii omaan kokemukseesi.

Vastaajien määrä: 107, valittujen vastausten lukumäärä: 208

Kuva 12. Nuortennetin käyttäjäkysely.

Nuorten vastausten perusteella voidaan päätellä, että Nuortennetti tukee nuoria ennen kaikkea tarjoamalla tietoa, aikuisen apua ja tekemistä, kun taas toimintaan osallistumista ei nähty kovinkaan hyödyllisenä.

Nuoret ovat tyytyväisiä mediakasvatussisältöihin

“Eniten pidän siitä, kun nuortennetti antaa näiden uhreille mahdollisuuden saada apua ja jakaa kokemuksiaan nimettömästi”

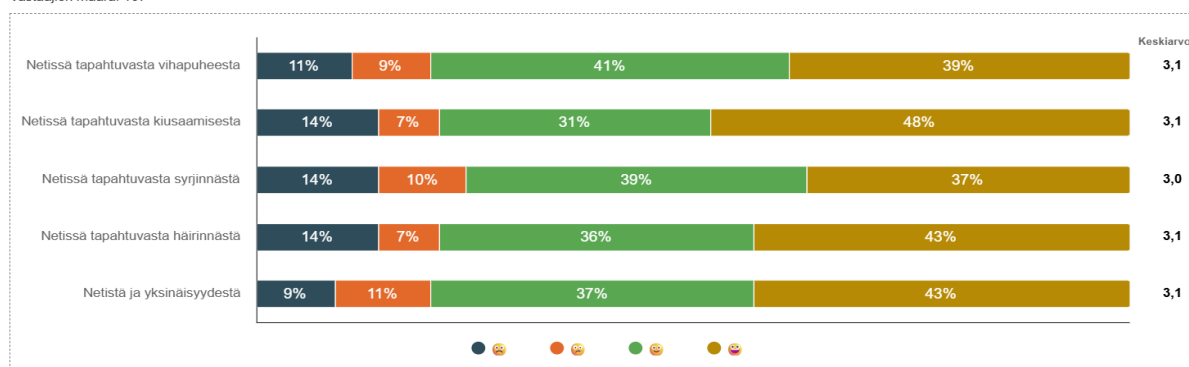
Nuoret kokivat Nuortennetin mediakasvatuksen sisällöt pääosin hyödyllisiksi kaikissa tarkastelluissa teemoissa. Suurimmat hyödyt liittyivät netissä tapahtuvaan kiusaamiseen: lähes puolet (48 %) piti sisältöjä erittäin hyödyllisinä, ja vain pieni osa vähäisenä tai hyödyttömänä. Myös yksinäisyydestä (43 % erittäin hyödyllisenä) ja häirinnästä (43 %) saadut sisällöt nousivat esiin nuorten mielestä tärkeinä.

Vihapuheesta (39 % erittäin hyödyllisenä) ja syrjinnästä (37 %) kertovat sisällöt koettiin myös melko hyödyllisiksi, mutta hieman vähemmän kuin kiusaamiseen liittyvät.

Kuinka hyödylliseksi koet Nuortennetin mediakasvatuksen sisällöt?

Valitse parhaiten kokemustasi kuvaava vaihtoehto. 😊 En lainkaan hyödyllisenä, 😐 Melko vähän hyödyllisenä, 😊 Jonkin verran hyödyllisenä ja 🤩 Erittäin hyödyllisenä.

Vastaajien määrä: 107

Kuva 13. Nuortennetin käyttäjäkysely.

Nuortennetin käyttäjät kokevat Nuortennetin mediakasvatussisällöt pääosin hyödyllisenä, ja erityisesti kiusaamiseen sekä yksinäisyyteen liittyvät sisällöt koetaan arvokkaimmiksi.

Nuoret nostivat esiin kehitystarpeita

“Lisää keskustelua vaikka muutoksista elämässä”

Lisää erilaisuuksien hyväksymiseen tieto ja apua”

“Lisää nuorten tekemiä postauksia”

-Nuortennetin käyttäjäkyselyyn tulleita avoimia vastauksia.

Käyttökokemuksen parantamiseksi nuoret toivoivat erityisesti Lasten ja nuorten puhelimen chat-palvelun aukioloaikojen laajentamista, sillä ilta-aikoina keskusteluun pääsy koettiin haastavaksi. Lisäksi ehdotuksissa nousivat esiin sivuston visuaalisen ilmeen kehittäminen, mobiilisovelluksen luominen käytön helpottamiseksi sekä hakutoiminnon lisääminen keskustelupalstoille. 97,2% nuorista suosittelee Nuortennettiä muille nuorille.

Nuorisopaneelit

Nuoria osallistettiin Safer Internet -toiminnassa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Paneelien kautta nuoret pääsivät tuomaan ajatuksiaan, kokemuksiaan ja toiveitaan esiin sekä Suomessa että kansainvälisille päätöksentekijöille.

Kansallinen nuorten paneeli

Safer Internet toiminnassa järjestettiin toimikaudella kolmen organisaation yhteinen nuorisopaneeli. Safer Internet nuorisopaneeliin osallistui neljä Nuortennetin toimittajaa. Keväällä 2025 järjestettiin keskustelutilaisuus Discord-palvelimella yhteistyössä uusimaalaisen lukion kanssa. Paneelikeskusteluun osallistui 27 lukioikäistä nuorta osana heidän koulupäiväänsä. Keskustelun teemoina olivat medialukutaito yleisenä kansalaistaitona, nettikiusaaminen ja seksuaalinen häirintä netissä. Keskustelua käytiin turvallisemman tilan periaatteiden mukaan ja nuoret saivat esittää omia mielipiteitään annettuihin kysymyksiin.

Nuorisopaneelin kanssa keskusteltiin Suomessa voimaan astuneesta laista, joka kieltää mobiililaitteen käytön oppitunnilla. Nuoret toivat keskustelussa esiin, että heidän mielestään puhelimet eivät häiritse oppitunteja, kunhan äänet ovat pois päältä, eikä oma tai toisten puhelimen käyttö haittaa opiskelua. Nuorten mielestä kieltoon totutaan nopeasti. Paneelissa mukana olleet nuoret näkivät mediakasvatusvastuun olevan niin opettajilla, nuorilla itsellään kuin osin vanhemmillakin. Koulusta oli jäänyt mieleen erityisesti lähdekritiikin merkitys, vaikkakaan kaikki eivät tunnistanee sitä mediakasvatukseksi. Kiusaamisesta verkossa osa ajatteli selviävänsä sulkemalla laitteen, mutta samalla tunnistettiin kiusaamisen mahdolliset vakavat vaikutukset kiusatulle.

BIK Youth Panel 2024

Kuva 14. Nuortennetin toimittajat mukana Safer Internet Forumissa Brysselissä.

Safer Internet Forum on EU:n järjestämä vuosittainen kansainvälinen konferenssi, jossa mm. poliittiset päättäjät, tutkijat, viranomaiset, nuoret, opettajat ja kansalaisjärjestöt kokoontuvat keskustelemaan uusimmista nuorten verkkoturvallisuuden teemoista. Osana nuorten osallisuustyötä Forumia varten kootaan nuorten paneeli, Youth Panel, jonka tarkoituksena on tuoda esiin nuorten omia ajatuksia ja toiveita turvallisemmalle internetille suoraan vaikuttajille.

Nuortennetin kaksi toimittajaa osallistuivat kansainväliseen BIK Youth Panel -toimintaan ja Brysselissä lokakuussa 2024 järjestettyyn Safer Internet Forumiin. Nuorten johtamissa työpajoissa keskusteltiin muun muassa kehonkuvasta ja sukupuolirooleista, väkivaltaisista sisällöistä ja nettikiusaamisesta.

Digitutkijat – oivalluksia mediasta

Suomen Kulttuurirahaston (SKR) ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) yhteishanke Digitutkijat tavoittelee Suomen 4.-luokkalaisia ja heidän vanhempiaan hauskoissa tutkimustyöpajoissa. Hankkeen tavoitteena on kehittää lasten ja nuorten kykyjä toimia mediassa turvallisesti ja omaa hyvinvointia tukien sekä tukea kotien ja koulujen mediakasvatustyötä. Hankkeen pääasiallisena toimintana järjestetään mediakasvatuksen työpajoja 4.-luokkalaisille ympäri Suomea. Lisäksi hankkeessa järjestetään työpajoja yhtenäiskoulujen yläkouluikäisille tukioppilaille sekä vanhempainiltoja ja ammattilaisten koulutusta. Valtakunnallista hanketta koordinoidaan MLL:n keskusjärjestössä ja toteutetaan yhteistyössä MLL:n piirijärjestöjen kanssa.

Vuoden 2024 aikana järjestettiin 90 minuutin mittaisia työpajoja neljäsluokkalaisille yhteensä 424 kappaletta. Työpajoihin osallistui yhteensä noin 8500 lasta ympäri Suomea. Yläkouluikäisille tukioppilaille 90 minuutin mittaisia mediamentoripajoja järjestettiin yhteensä 55 kappaletta. Tukioppilaiden työpajoihin osallistui noin 460 nuorta, joista osa toimi vertaisina ja apuohjaajina myös neljäsluokkalaisten työpajoissa.

Sekä neljäsluokkalaisten että tukioppilaiden työpajat otettiin erinomaisesti vastaan kouluissa. Työpajat saivat kiitosta erityisesti ajankohtaisten ja tärkeiden ilmiöiden lapsilähtöisestä käsittelystä, oppilaiden osallistamisesta ja visuaalisuudestaan. Vierailevan kouluttajan koettiin myös antavan erityistä painoarvoa tärkeille aiheille. Työpajaan osallistuneiden opettajien keskimääräinen arvio kysymykseen *Kuinka todennäköisesti suosittelisit tilaisuutta muille opettajille?* on 9,29 (n=115, asteikko 1–10, tarkastettu 31.1.2025.)

Työpajojen yhteydessä kerättiin systemaattisesti tietoa lasten median käytöstä oppilaille ja vanhemmille suunnattujen kyselyiden kautta. Kyselyiden vastauksia (oppilaiden kyselyyn 2752 vastausta, vanhempien kyselyyn 221 vastausta) on hyödynnetty niin työpajasisältöjen, vanhempainiltojen kuin ammattilaisten koulutusten suunnitteluissa, mutta myös laajemmin MLL:n mediakasvatustyön kehittämisessä.

Selviytyjät - verkkovertaisryhmät kiusaamista kokeneille

“Opin käsittelemään kiusaamisen aiheuttamia vaikeita tunteita, hyväksymään sen että oon joutunut kiusaamisen uhriksi, tajunnut etten (valitettavasti) oo ainoa uhri ja että kiusaaminen ei oo mun syy. Ryhmään hakeutuminen ja aktiivinen osallistuminen on ollut varmaan yksi parhaimpia päätöksiä mitä oon tehnyt.”

- Verkkovertaamiseen syksyllä 2023 osallistuneiden nuorten palaute.

Selviydytään kiusaamisesta- toiminta on osa MLL:n Järvi-Suomen piirin koordinoimaa Selviytyjät -toimintaa, joka tarjoaa paikallista vertaisryhmätoimintaa ja yksilöohjausta kiusaamista kokeneille n. 12–21-vuotiaille nuorille sekä koulutusta nuoria kohtaaville ammattilaisille.

Selviytyjät-verkkovertaisryhmä on tarkoitettu 12–21-vuotiaille kiusaamista kokeneille nuorille, jotka haluavat jakaa kokemuksia muiden kiusaamista kokeneiden nuorten kanssa etänä, esimerkiksi oman kodin turvasta. Ryhmässä vahvistetaan sitä, mitä kiusaaminen on heikentänyt

ja annetaan nuorille kokemus turvallisesta vertaisryhmästä. Jokainen ryhmästä kiinnostunut haastatellaan etukäteen, jotta varmistutaan ryhmän sopivuus nuorelle.

Keväällä 2024 järjestettyyn kahteen verkkoryhmään osallistui yhteensä 11 13–19-vuotiaista nuorta. Kumpikin ryhmä kokoontui verkossa kerrallaan yhdeksän viikon ajan. Ryhmiä ohjasi MLL:n työntekijän lisäksi sosionomiopiskelija. Ryhmien tavoitteena on vahvistaa kiusaamista kokeneiden nuorten itsetuntoa ja mielialaa sekä keinoja käsitellä ja selviytyä kiusaamiskokemuksista. Kaikkiin verkkoryhmään osallistuneet nuoret uskalsivat ilmaista mielipiteitään ja ajatuksiaan rohkeammin ryhmän lopussa kuin alussa, ja heillä oli myönteisempiä ajatuksia ajatuksista itsestään. Nuorilla olivat myös ryhmän jälkeen toiveikkaampia tulevaisuuden suhteen. 80% nuorista kertoi saaneensa keinoja kiusaamiskokemusten käsittelyyn ja 90% koki saaneensa tukea itsetunnolleen ryhmästä. 87% nuorista kertoi ryhmän vaikuttaneen myönteisesti omaan mielialaansa.

Digitaaliset ympäristöt ja sosiaalinen media ovat erottamaton osa nuorten arkea, ja niiden mukana tulevat myös uudet kiusaamisen muodot. Moni ryhmään osallistunut nuori on kertonut kiusaamiskokemuksistaan juuri verkossa – osalle kyse on päivittäisestä ilmiöstä, joka nuorten omien sanojen mukaan vaikuttaa merkittävästi heidän hyvinvointiinsa. Feikkiprofiilit, loukkaavat kommentit, häirintä, deepfake-sisällöt tai kuvien luvaton jakaminen ovat esimerkkejä siitä, millaisissa muodoissa nettikiusaaminen näyttäytyy.

Selviytyjät-verkkovertaisryhmät tarjoavat nuorille turvallisen tilan käsitellä näitä kokemuksia yhdessä muiden kanssa. Ryhmän tavoitteena on vahvistaa nuorten itsetuntoa, mielialaa sekä löytää keinoja kohdata ja selviytyä kiusaamisesta. Osallistujien palautteen mukaan ryhmässä käydyt keskustelut auttoivat heitä ilmaisemaan itseään rohkeammin, ajattelemaan myönteisemmin itsestään ja suhtautumaan tulevaisuuteen toiveikkaammin.

"Opin löytämään erilaisia vahvuuksia ja keinoja, miten käsitellä vaikeita tunteita. Kiusaamiskokemukseni herättämät tunteet ovat voimaannuttavia, ajatus on lähinnä, että se oli ja meni ja nyt nokka kohti tulevaa"

- Verkkoryhmään syksyllä 2023 osallistuneiden nuorten palaute.

Nuorten digivalmiuksia vahvistettiin kouluissa

MLL:n mediakasvatuskouluttajat toteuttavat vuosittain noin 200 kouluvierailua, vanhempainiltaa ja verkkokoulutusta. Toimikauden aikana on tavoitettu MLL:n mediakasvatusaiheisissa koulutuksissa (249 koulutustapahtumaa) yhteensä 80 458 lasta ja nuorta ja 11 551 vanhempaa ja ammattikasvattajaa.

Yläkouluikäisille järjestetty SuperDigiKoulu- etäoppitunti tavoitti yli 70 000 osallistujaa ja tarjosi heille tietoa turvallisesta mediankäytöstä. MLL:n mediakasvatusaiheisilla oppitunneilla käsiteltiin monipuolisesti mediankäytön ja hyvinvoinnin yhteyksiä. Teemoina olivat netissä tapahtuvan kiusaamisen lisäksi esimerkiksi tasapainoinen mediankäyttö, sen vaikutukset uneen ja keskittymiskykyyn, sosiaalisen median rooli kaverisuhteissa, digipelaaminen sekä netissä

kohdatut ilmiöt, kuten seksuaalinen häirintä. Tunnit toteutettiin keskustellen ja toiminnallisin menetelmin aina, kun ryhmän koko ja tilat sen sallivat.

MLL:n tukioppilastoimintaa on 93 % suomalaisissa ylä- ja yhtenäiskouluissa ja tukioppilaita on kouluissa vuosittain n. 11 000. Tukioppilaita koulutetaan vuosittain mediakasvatusteemaisilla jatkokoulutuksilla (tukioppilasta), jotka käsittelevät kaveritaitoja somessa ja peleissä sekä hyvinvointia tukevaa mediankäyttöä. Tukioppilastoimintaan tuotetaan vuosittain tukimateriaalia oppituntien sekä tietoiskujen ja kampanjoiden pitämiseen. Tukioppilaat pitävät vuosittain omissa kouluissaan mediakasvatusaiheisia aamunavauksia, tempauksia ja oppitunteja koulunsa oppilaille.

Nuorten mediakysely 2024

MLL toteuttaa säännöllisesti kyselyitä nuorille, jotta heidän äänensä pääsisi kuuluviin ja näkemykset mediankäytöstä tulisivat osaksi MLL:n kehittämis- ja vaikuttamistyötä. Nuorten mediankäytön kysely toteutettiin marraskuussa 2023 ja julkaistiin keväällä 2024. Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa nuorten mediankäytön tapoja sekä heidän ajatuksiaan ja kokemuksiaan digiarkeen liittyen.

Kyselyyn vastasi 3 627 nuorta iältään 9–22-vuotiaita, joista valtaosa (83 %) oli 13–17-vuotiaita. Vastaajat pitivät kyselyn aihetta tärkeänä ja korostivat mahdollisuutta tulla kuulluiksi:

“On tärkeää, että meidän nuorten mielipide kuullaan ja sitä arvostetaan.”

“Toivottavasti tää kysely tekee asioille jotain.”

“Tää kysely pisti mut itekki miettimään että mikä on hyväks netissä nii oli hyödyllinen!”

Kyselyn tulokset osoittivat, että moni nuori haluaisi vähentää netin käyttöään. Yli kaksi kolmasosaa käyttää sosiaalisen median palveluita tai digitaalisia pelejä arkipäivisin kolme tuntia tai enemmän. Nuoret arvioivat omaa ajankäyttöään kriittisesti: 35 % haluaisi vähentää käyttöään ja 8 % oli jo vähentänyt sitä, kun taas 42 % koki käyttävänsä digitaalisia ympäristöjä sopivasti.

Ulkopuolisuuden ja yksinäisyyden tunteet nousivat merkittäviksi teemoiksi. Jopa neljäsosa nuorista koki olonsa ulkopuoliseksi tai yksinäiseksi sosiaalisessa mediassa nähdessään tilanteita, joissa he eivät olleet mukana. Samoin noin kolmannes nuorista koki painetta näyttää hyvältä somekuvissa. Nuoret pohtivat avoimissa vastauksissa kriittisen suhtautumisen merkitystä ulkonäköpaineiden välttämiseksi:

“Esimerkiksi erilaiset somen esiin nostamat kauneusihanteet voivat olla iso riskitekijä nuoren psyykkiselle terveydelle.”

“Monet sosiaalisen median tunnetut henkilöt muokkaavat kuviaan ja se antaa nuorille väärän kuvan ulkonäköpaineista.”

Kyselyssä nousi myös nuorten toive aikuisten ymmärryksestä ja tuesta: he haluavat, että aikuiset tunnistavat mediankäytön merkityksen sosiaalisessa elämässä ja identiteetin kehittämisessä sekä keskustelevat siitä kunnioittavasti rajoittamisen sijaan.

“Kotona on tärkeää välittää ja olla kiinnostunut nuorten somen käytöstä eikä aina vaan kieltää kaikkea.”

“Mielestäni aikuisten pitäisi opettaa nuorille jo siitä ensimmäisestä puhelimesta alkaen, miten somessa käyttäytyään ja toimitaan.”

Kyselyn tulokset korostavat nuorten äänen kuulemisen tärkeyttä ja antavat arvokasta tietoa mediakasvatuksen ja digitaalisen hyvinvoinnin tukemiseen. Nuorten omat kokemukset ja toiveet tarjoavat konkreettisia näkökulmia siihen, miten aikuiset voivat tukea nuoria tasapainoisen ja turvallisen mediankäytön löytämisessä.

Nuoret ja nettikiusaaminen -kysely 2025

MLL toteutti joulukuussa 2024 nuorille suunnatun kyselyn netissä tapahtuvasta kiusaamisesta. Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa nuorten kokemuksia ja näkemyksiä nettikiusaamisesta digitaalisissa ympäristöissä, kuten sosiaalisessa mediassa ja digitaalisissa peleissä. Kyselyyn vastasi yhteensä 6 372 nuorta, joista tarkastelun kohteeksi valittiin 13–18-vuotiaat vastaajat, yhteensä 5 990 nuorta.

Kyselyn tulokset osoittavat, että nettikiusaaminen on yleistynyt ja monimuotoistunut nuorten keskuudessa. Noin 20 prosenttia nuorista kertoo kokevansa nettikiusaamista päivittäin, ja lähes kolmannes (30 %) on kohdannut kiusaamista viimeisen kuukauden aikana. Kiusaaminen ilmenee usein haukkumisena, epäsuorana ilkeilynä, vihjailuna, tahallisen viesteihin vastaamatta jättämisenä tai ulossulkemisena, ja erityisesti TikTokia pidettiin ongelmallisena alustana kiusaamiselle. Kiusaaminen tapahtuu myös digitaalisissa peleissä, kuten Fortnite, Roblox ja Counter-Strike 2, ja se voi ilmetä esimerkiksi haukkumisena, rasismina tai naisvihana.

Nuorten vastausten perusteella kiusaamisen seuraukset voivat olla vakavia kiusatulle. Kyselyyn vastanneista nuorista 25 prosenttia kokee sosiaalista eristäytymistä, 22 prosenttia ahdistusta ja 8 prosenttia on ilmoittanut kokeneensa itsetuhoisia ajatuksia kiusaamisen seurauksena. Kiusaajalle seuraukset ovat sen sijaan usein mitättömiä, ja anonyymius verkossa mahdollistaa kiusaamisen ilman merkittäviä seurauksia.

Nuoret kuvaavat kokemuksiaan avoimesti:

“Yleensä iso porukka kiusaa yhtä. Uhria potkitaan tai lyödään ja taustalla muut nauravat ja kuvaavat.”

“Muistan, kun noin kaksi vuotta sitten, minulle näytettiin video, missä yhtä minun ikäistä poikaa kiusattiin ja haukuttiin ensin ja sitten hänet hakattiin, ja se video oli minulle todella traumaattista katseltavaa.”

“Overwatch 2 on melko toksinen. Häviöiden jälkeen omilta tiimiläisiltä voi tulla ikävää viestiä.”

“Esimerkiksi erityisesti epäitsevarmat pojat haukkuvat tyttöjä ja naisia peleissä ja käyttävät loukkaavia nimityksiä tai vitsailevat loukkaavasti.”

Nuoret toivovat aikuisilta, kuten vanhemmilta ja opettajilta, aktiivisempaa puuttumista nettikiusaamiseen ja tukea kiusattuja kohtaan. He peräänkuuluttavat tehokkaampia keinoja kiusaamisen ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi, jotta kiusaamisen ratkaiseminen ei jäisi pelkästään nuorten harteille.

“Aikuiset voisivat puuttua enemmän kiusaamiseen ja tukea meitä, jotka ollaan kiusattu.”

“Tarvitaan enemmän keinoja estää kiusaamista netissä.”

Nuorten äänen kuuleminen on ensiarvoisen tärkeää, sillä he ovat ne, jotka kokevat nettikiusaamisen arjessaan. Heidän kokemuksensa ja näkemyksensä tarjoavat arvokasta tietoa siitä, miten kiusaaminen ilmenee ja miten siihen voidaan puuttua tehokkaasti. Ilman nuorten osallistumista keskusteluun ja päätöksentekoon kiusaamisen ehkäisemiseksi ratkaisut voivat jäädä etäisiksi nuorten todellisuudesta. Nuorten äänen kuuleminen on avainasemassa, kun pyritään luomaan turvallisempia ja vastuullisempia digitaalisia ympäristöjä, joissa kaikki nuoret voivat toimia turvallisesti ja tulla kuulluiksi.